

Základy společenských věd

Maturitní okruhy

České reálné gymnázium s.r.o.

2024/2025

1. Psychologie jako věda

- Psychologie jako věda
- Systém psychologických disciplín
- Metody výzkumu
- Dějiny psychologie
- Psychologické jevy, procesy, vlastnosti
- Dílčí psychické předpoklady

2. Psychologie osobnosti

- Psychická struktura osobnosti
- Já a sebepojetí
- Vybraná pojetí osobnosti
- Sociální psychologie
- Poznávání, komunikace, vztahy
- Agrese, sociální konflikt

3. Vývojová psychologie

- Vývojová období jedince
- Vývojové pojetí lidského vývoje
- Psychopatologie
- Duševní poruchy
- Psychologická pomoc, duševní hygiena

4. Sociální struktura, sociální skupiny

- Socializace, zprostředkovatelé socializace
- Sociální deviace a sociální patologie
- Sociální struktura, sociální role
- Sociální stratifikace
- Sociální skupiny
- Současné problémy společenského života

5. Vývoj sociologie, sociologie jako věda

- Sociologie jako věda, předmět sociologie
- Z dějin sociologie
- Metody sociologického výzkumu
- Sociální instituce a organizace
- Komunikace
- Proměny kultury

6. Právo

- Právo jako věda
- Prameny práva, právní řád
- ČR, Právní ochrana v ČR
- Občanské právo, rodinné právo
- Správní právo, trestní právo

7. Evropská integrace

- Dějiny evropské integrace
- Nejdůležitější dokumenty EU
- Instituce EU
- Začlenění České republiky do EU
- Evropské právo

8. Mezinárodní organizace

- Politologická disciplína
- Ozbrojené síly, mírová řešení, válečný stav
- OSN
- NATO
- Rada Evropy a ostatní mezinárodní organizace

9. Stát, státověda

- Stát, charakteristické znaky státu, funkce státu
- Teorie vzniku státu
- Formy státu
- Státní občanství

10. Politika, politologie

- Politologie jako věda, definice politologie
- Politické subjekty
- Volby a volební systémy
- Znaky reálné demokracie, formy přímé a nepřímé demokracie
- Nedemokratické režimy, totalitarismus, autoritativní režim

11. Ústava

- Místo ústavy v právním řádu
- Princip brzd a rovnováh
- Český ústavní vývoj
- Listina základních práv a svobod
- Ústava ČR

12. Ideologie

- Co to jsou ideologie, vysvětlete jejich funkci
- Liberalismus, konzervatismus, socialismus
- Anarchismus, komunismus
- Nacionalismus, nacismus
- Fašismus, rasismus
- Enviromentalismus
- Křesťanská sociální nauka

13. Religionistika

- Religionistika jako věda
- Judaismus, křesťanství, islám
- Hinduismus, Buddhismus, další východní nábožensko-filosofické směry
- Náboženský fundamentalismus
- Nová náboženská hnutí a sekty

14. Filosofie jako věda, antická filosofie

- Vysvětlení definice filosofie, etymologie slova
- Podmínky vzniku filosofie, vztah filosofie a mýtu
- Jednotlivé filosofické vědy
- První filosofové-Milétská škola, Herakleitos
- Sokrates, Platon-charakteristika platónských idejí
- Aristotelova filosofie

15. Filosofie křesťanského starověku a středověku

- Vznik křesťanské filosofie
- Svatý Augustin- vysvětlit návaznost na Platona
- Dílo O Boží Obci
- Scholastika
- Tomáš Akvinský-vysvětlit návaznost na Aristotela
- Tomistická filosofická škola

16. Metafyzikové 17. a 18. století

- Renesance a její vliv na filosofii
- Filosofie racionalismu, Descartes, Spinoza, Leibnitz
- Filosofie empirismu, Hobbes, Locke, Berkley
- Francouzské osvícenství, Encyklopedisté
- Filosofie I. Kanta

17. Filosofie 19. a 20. století

- Filosofie německý idealismu, Hegel, Marx
- Filosofie pozitivizmu, Comte
- Filosofie iracionalismu, Schopenhauer, Nietzsche
- Filosofie pragmatismu, fenomenologie,
- Filosofie existencialismu, strukturalismu

18. Podnikání

- Definice a znaky podnikatele podle Občanského zákoníku
- Povinnosti podnikatele
- Založení a vznik podniku, podnikatelský plán
- Zrušení a zánik podniku, insolvence
- Živnosti, jejich výhody a nevýhody
- Obchodní korporace, jejich výhody a nevýhody

19. Pracovněprávní vztahy

- Trh práce a hledání zaměstnání
- Účastníci pracovněprávních vztahů, jejich práva a povinnosti
- Pracovní poměr – vznik, změna a zánik
- Pracovní doba, překážky v práci, dovolená
- Odměna za práci, mzda a její složky

20. Trh a tržní systém

- Ekonomické systémy, subjekty, hospodářský proces
- Nabídka, poptávka, cena a její funkce
- Tržní mechanismus – rovnováha trhu
- Dokonalá a nedokonalá konkurence

21. Úloha státu v tržní ekonomice

- Hospodářská politika, tržní selhání
- Fiskální politika, státní rozpočet
- Daňová soustava
- Sociální politika
- Zahraničně – obchodní politika, mezinárodní obchod

22. Národní hospodářství

- Sektory národního hospodářství
- HDP, hospodářský cyklus
- Inflace
- Nezaměstnanost
- Platební bilance

23. Peníze, bankovní soustava

- Vznik peněz a jejich funkce
- Centrální banka, měnová politika
- Bankovní sektor a bankovní operace
- Mezinárodní měnový systém

24. Finanční trhy

- Finanční systém – funkce, instituce, členění
- Investice a investiční trojúhelník
- Peněžní trhy a jejich instrumenty
- Kapitálové trhy a jejich instrumenty
- Trh cenných papírů, burza

25. Finanční gramotnost

- Rozpočet domácnosti, osobní aktiva a pasiva
- Spoření, možnosti investování
- Půjčky a úvěry
- Pojištění